

Tadeusz Filipek*

HISTORIA ODDZIAŁU SIMP W LUBLINIE (1950–2006)

Pierwsze organizacje techniczne na Lubelszczyźnie, w których znaczącą rolę odgrywali mechanicy powstały już przed I wojną światową. W 1911 roku rozpoczęło swoją działalność Stowarzyszenie Techników Miasta Lublina, które w 1928 r. zmieniło nazwę na Stowarzyszenie Techników Województwa Lubelskiego. W ramach tego Stowarzyszenia bardzo aktywnie działało Koło Elektryków i Mechaników, liczące w latach 30-tych XX wieku ok. 40 członków. Jednym z bardziej znanych działaczy tego Koła był inż. Jerzy Rudlicki – główny konstruktor samolotów w Lubelskiej Wytwórni Samolotów.

Po II wojnie światowej STWL reaktywowało swoją działalność już 10 września 1944 r., które wówczas liczyło 48 członków. Delegacja Stowarzyszenia brała udział w pierwszym (po wojnie) Kongresie Techników Polskich, który obradował w dniach 1–9 grudnia 1946 r. w Katowicach. Na początku 1950 r. STWL uległo rozwiązaniu, a w dniu 19 marca tego roku w Lublinie powstał Oddział Wojewódzki Naczelnej Organizacji Technicznej, którego pierwszym przewodniczącym wybrano mechanika, mgr inż. Stanisława Podkowę, ówczesnego wicedyrektora Fabryki Samochodów Ciężarowych w Lublinie.

Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Mechaników Polskich na terenie województwa lubelskiego rozpoczęło działalność w 1950 r. W styczniu tego roku powstał pierwszy Oddział SIMP w Kraśniku. 24 sierpnia 1950 r. powołano Oddział SIMP w Lublinie, a w dwa lata później Oddział SIMP w Świdniku. Do roku 1954 wszystkie trzy Oddziały podlegały bezpośrednio Zarządowi Głównemu SIMP w Warszawie. Pierwszym przewodniczącym Zarządu Oddziału SIMP w Lublinie został ówczesny dyrektor naczelny FSC Lublin – mgr inż. Kazimierz Gielewski.

W 1954 roku Oddział SIMP w Lublinie przekształcił się w Oddział Wojewódzki SIMP, a dotychczasowe Oddziały w Kraśniku i Świdniku w Koła Zakładowe przy KFWM Kraśnik i WSK Świdnik. Przewodniczącym OW SIMP w Lublinie został wybrany naczelny inżynier FSC Lublin – inż. Jerzy Napiórkowski. W tym czasie OW SIMP liczył już 1184 członków, w tym 512 spoza Lublina, którzy byli zgrupowani w 4 dużych oraz kilkunastu mniejszych Kołach Zakładowych, a także 4 Sekcjach naukowo-technicznych, tj.: przeróbki plastycznej, samochodowej, poligrafów

* Tadeusz FILIPEK – Sekretarz Oddziału SIMP w Lublinie.

i przemysłu drobnego. Dzięki inicjatywie ZO SIMP w 1953 r. udało się uruchomić w Lublinie Wieczorową Szkołę Inżynierską oraz rozpocząć budowę Domu Technika NOT.

W 1961 r. po zakończeniu weryfikacji członków przeprowadzonej zgodnie z zaleceniami ZG SIMP oraz nowym Statutem SIMP, Oddział lubelski zrzeszał 661 członków, zgrupowanych w 19 Kołach Zakładowych. Przewodniczącym OW SIMP w latach 1956–1963 był ówczesny dyrektor Lubelskiej Drukarni Prasowej – Kol. Władysław Jakubowski, późniejszy Sekretarz Oddziału Wojewódzkiego NOT w Lublinie. Działalność Oddziału SIMP w tym okresie koncentrowała się głównie na prowadzeniu intensywnej akcji szkoleniowo-odczytowej oraz ścisłej współpracy z zakładami przemysłu maszynowego na Lubelszczyźnie. W tym czasie OW SIMP wraz z innymi SNT skutecznie angażował się w działalność zmierzającą do zakończenia budowy Domu Technika NOT (1961 r.) oraz utworzenia w Lublinie Wyższej Szkoły Inżynierskiej, która rozpoczęła swoją działalność w 1965 r., przekształcając się w późniejszym okresie w Politechnikę Lubelską.

W nowo wybudowanym Domu Technika NOT w Lublinie w 1963 r. odbyło się XIII Walne Zgromadzenie Delegatów OW SIMP, a nowym przewodniczącym Oddziału został wybrany mgr inż. Stanisław Podkowa, rektor Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej, a następnie Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Lublinie. Od tego czasu nastąpiło poważne ożywienie działalności oraz znaczący rozwój OW SIMP, który na koniec 1965 r. liczył już 1050 członków, zrzeszonych w 25 Kołach SIMP, w tym 2 nowych bardzo aktywnych Kołach Uczelnianych przy Wyższej Szkole Inżynierskiej i Akademii Rolniczej.

Największy rozwój Oddziału SIMP w Lublinie dokonał się jednak w latach 1970–1980. Ilość Kół SIMP wzrosła w tym czasie do 34, a ilość członków do 3270, pomimo, że w tym okresie odeszło z Oddziału lubelskiego 12 Kół do innych nowo utworzonych Oddziałów Wojewódzkich SIMP w Białej Podlaskiej, Chełmie, Stalowej Woli i Zamościu, które powstały w wyniku przeprowadzonej reformy administracyjnej kraju. Przy Oddziale SIMP w Lublinie działało również 13 Sekcji naukowo-technicznych oraz 2 agendy gospodarcze SIMP, t.j.: ODK i ZORPOT. W latach 1975–1980 przewodniczącym Oddziału był inż. Stanisław Pasko, dyrektor techniczny WSK Świdnik.

W latach 80-tych XX wieku nastąpił nieznaczny regres w działalności Oddziału SIMP, wynikający przede wszystkim z ogólnej sytuacji społeczno-politycznej i gospodarczej w kraju. Liczba członków SIMP spadła do 2970, a także znacznie zmniejszyła się aktywność Kół Zakładowych. W tym czasie powstały natomiast dwie nowe agendy SIMP, t.j.: SIMPTTEST i SIMPTUR, a działalność merytoryczna Oddziału skupiła się głównie na prowadzeniu intensywnej współpracy z Oddziałem GTE Debreczyn na Węgrzech i Oddziałem NTS Plewen w Bułgarii oraz organizowaniem wycieczek krajowych i zagranicznych. Podjęto również ścisłą współpracę z nowo utworzonym Związkiem Zawodowym Inżynierów i Techników w celu podejmowania wspólnych przedsięwzięć zmierzających do poprawy sytuacji płacowej kadry inży-

nieryjno-technicznej w zakładach pracy. W latach 1980–1987 przewodniczącym OW SIMP był mgr inż. Józef Weremczuk, który w następnej kadencji pełnił również funkcję Skarbnika Zarządu Głównego SIMP. Głównym celem działalności Zarządu Oddziału w tym czasie była aktywizacja Kół i Sekcji NT SIMP oraz zahamowanie spadku liczebności członków, a także powołanie przy ZO SIMP Komisji Kwalifikacyjnej d.s. Specjalizacji Zawodowej Inżynierów, która poprzez swoją działalność przyczyniła się do poprawy sytuacji płacowej kadry inżynieryjno-technicznej w zakładach pracy.

Bardzo ważnym wydarzeniem w historii Oddziału SIMP była organizacja w Lublinie XXVII Walnego Zjazdu Delegatów SIMP, który obradował w dniach 15–16 września 1990 r. w sali konferencyjnej obecnego Sądu Apelacyjnego. Biuro Zjazdu pracowało w lubelskim Domu Technika. Na przewodniczącego Komitetu Organizacyjnego Zjazdu został powołany Kol. inż. Lubośław Pruszkowski z WSK Świdnik, który w tym czasie był również przewodniczącym Oddziału SIMP w Lublinie oraz wiceprzewodniczącym ZG SIMP. Zjazd, w którym uczestniczyło ponad 300 delegatów z 48 Oddziałów SIMP i Sekcji naukowo-technicznych oraz ok. 50 zaproszonych gości zakończył się pełnym sukcesem organizacyjnym i Uchwałą wytyczającą dalsze kierunki działalności Stowarzyszenia.

Wielkim osiągnięciem Zarządu Oddziału SIMP, związanym z ogromnym wysiłkiem organizacyjnym i dużym zaangażowaniem finansowym miejscowych agend gospodarczych i członków lubelskiego Oddziału SIMP, przy poparciu ZG SIMP była budowa i oddanie do użytku w 1994 r. Domu Mechanika w Lublinie. Znalazły w nim swoją siedzibę lubelskie agendy gospodarcze oraz Biuro Zarządu Oddziału SIMP. Niestety ze względu na brak odpowiednich środków finansowych nie udało się w pełni zakończyć adaptacji IV piętra ww. Domu.

W latach 1998–2006 działalnością Oddziału SIMP w Lublinie kierował prezes mgr inż. Jerzy Bartnicki, długoletni dyrektor OKJW „SIMPTEST” Lublin. W okresie tym na szczególną uwagę zasługuje organizacja dziewięciu edycji Konkursu dla absolwentów średnich szkół technicznych o profilu mechanicznym z terenu województwa lubelskiego, który cieszył się dużą popularnością, ponieważ laureaci tych konkursów byli przyjmowani bez egzaminów wstępnych na I rok studiów na Wydziale Mechanicznym Politechniki Lubelskiej.

W 2001 roku Oddział SIMP w Lublinie uroczystie obchodził Jubileusz 50-lecia działalności. Uroczyste obchody uświetnili swoją obecnością aktualni i byli zasłużeni działacze Oddziału SIMP, zaproszeni goście z Zarządu Głównego i zaprzyjaźnionych Oddziałów SIMP, a także innych Stowarzyszeń NOT. Obecni byli też przedstawiciele miejscowych władz miejskich i wojewódzkich oraz delegacja zaprzyjaźnionego Oddziału GTE z Debreczyna (Węgry). Wielu działaczy O/SIMP otrzymało odznaczenia i wyróżnienia. Z tej okazji ukazała się również monografia p.t. „Z dziejów przemysłu maszynowego na Lubelszczyźnie. 50 lat działalności Oddziału lubelskiego SIMP”, której autorem jest długoletni sekretarz Oddziału – mgr inż. Tadeusz Filipek.

Dnia 13 maja 2006 r. na XXVI Walnym Zgromadzeniu Delegatów Oddziału SIMP w Lublinie nowym prezesem został wybrany mgr inż. Paweł Chojnacki z PZL-Świdnik. W tym czasie Oddział zrzeszał 539 członków, zgrupowanych w 11 Kołach, wśród których jest również największe w Polsce Koło SIMP przy PZL-Świdnik, liczące ponad 200 członków.

Na terenie Oddziału działa także 5 agend gospodarczych SIMP, t.j.: ODK SIMP „Mechanika”, OKJiR SIMPTEST, ZORPOT, AUTOZBYT i Dom Mechanika oraz kilka Sekcji i Towarzystw SIMP. Aktualnie Biuro i Sekretariat Oddziału ma swoją siedzibę w budynku Domu Mechanika w Lublinie, przy ul. Chmielnej 2a, gdzie odbywają się posiedzenia Zarządu Oddziału oraz szeregu Kół i Sekcji, a także działają takie agendy, jak: ODK SIMP i SIMPTEST. Do najbardziej aktywnych należą: Koło Zakładowe przy PZL-Świdnik, Koło Seniorów, Koło Zakładowe przy FŁT Kraśnik, Koło Uczelniane na Politechnice Lubelskiej oraz Sekcja Ochrony Środowiska i Radiestezji. Oddział SIMP w Lublinie posiada aktualnie czterech Honorowych Członków SIMP. Są to Koledzy: Lubosław Pruszkowski, Józef Weremczuk, Zbigniew Węglarz i Witold Witkowski.